

REFLECTIE OP HET WERKJAAR 2006-2007, 2007-2008 EN 2008-2009

HET KEERPUNT

KORTE BESCHRIJVING

2006-2007

Het werkjaar 2006-2007 stond in het teken van zoeken naar duurzame oplossingen voor weerkerende praktische problemen en starten met een meer inhoudelijke samenwerking. Zo werd onder andere de coördinatie losgekoppeld van de school en staat die nu volledig in functie van de Brede School. Samen formuleerden de partners inhoudelijke aandachtspunten. De Brede School is voor hen een boeiende omgeving, want 'deze context biedt de mogelijkheid om samen te leven met mensen van alle slag.', 'Het is hier 'wij.', 'Alle problemen kunnen besproken worden.' en 'ruime tewerkstellingsmogelijkheden voor onze leerlingen'.

2007-2008

In het werkjaar 2007-2008 lag de nadruk op het starten met een meer inhoudelijke samenwerking. De gezamenlijk geformuleerde inhoudelijke aandachtspunten moesten vorm krijgen. Dit is ten dele gelukt. Een aantal van de uitdagingen van 2006-2007 worden mee genomen naar het derde werkjaar als proefproject Brede School.

Tijdens de evaluatie kwamen drie punten meermaals naar boven drijven:

- Het gezamenlijke onthaal is veel verbeterd: toffe onthaalbedienden, betere bewegwijzering, mooi gedicht dat visie weergeeft, hartelijke ontvangst bij evenementen,... De coördinatie biedt een absolute meerwaarde.
- De Hacienda Popular, een nieuwe taverne op de binnenplaats, is overdag echt een centrale ontmoetingsplek, er gebeuren ook toffe activiteiten (happy hour, quiz,..)
- De week en de dag van de smaak waren een echte topper waar alle partners aan meewerkten.'

Partners waren ook positief over het laagdrempelige karakter van de brede school (je kan altijd bij iemand terecht) en de creativiteit en het enthousiasme.

2008-2009

Het Keerpunt ging grotendeels verder op het zelfde elan. Ook dit jaar werd er werden er weer gezamenlijke activiteiten opgezet door verschillende partners. De coördinatie maakt de onderlinge communicatie vlotter. Er werd gewerkt aan communicatie ten aanzien van de buitenwereld (opsmuk gevel, richtingaanwijzers in het gebouw, borden om de werking voor te stellen,...)

Opvallend was vooral de groei van Brede School Het Keerpunt. Het aantal mensen dat over de vloer komt in Het Keerpunt is sterk gestegen. Dit is positief maar verhoogt ook de druk.

Toch blijven een aantal problemen terugkeren: veiligheid, (sommige) afspraken naleven, vragen bij het engagement van (een minderheid van de) partners,...

BEKEKEN DOOR DE BRIL VAN HET REFERENTIEKADER BREDE SCHOOL

Doel: brede ontwikkeling van kinderen en jongeren

2006-2007

Het Keerpunt wil meer dan 'een veilige plaats creëren voor haar 'bewoners'. Het wil ten aanzien van de omgeving ook een voorbeeldfunctie vervullen inzake omgaan met diversiteit.

2007-2008

Het Keerpunt formuleerde drie 'waarden' die ze nastreven in hun werking ten aanzien van de leerlingen en ander doelgroepen, en binnen de samenwerking onder de betrokken organisaties. Deze drie waarden werden in het groot op de muur geschilderd van het onthaal. Het gaat om:

- Respect voor verschillen
- Iedereen doet mee
- Leren van elkaar

2008-2009

De doelen van de voorbije jaren liepen door. Een Werkgroep Identiteit: 'hoe meer naar buiten komen? Op welke manier willen we ons inhoudelijk profileren?' werd in het leven geroepen. Deze werkgroep kwam tot nu toe niet bijeen.

Inhoud: brede leer- en leefomgeving

2006-2007

Tijdens de reflectie beschreef een partner Het Keerpunt als 'een broeihaard van ideeën en activiteiten, waar dingen steeds veranderen.' Het is net deze complexiteit die 'kruisbestuivingen/verbindingen' voor verschillende groepen mogelijk maakt. Enkele voorbeelden.

- Op de koer staat een stalen constructie, dit is een verplaatsbaar touwenparcours beheerd door JES-vzw. Naast de leerlingen van CDO kunnen ook andere groepen van Het Keerpunt er gebruik van maken.
- De leerlingen CDO krijgen leerkansen bij andere partners en binnen het centrum als geheel. Ze bouwden bijvoorbeeld onder leiding van Kopspel een decor voor een theatervoorstelling, ze repareren speelgoed in de speeltheek, maken gebruik van het kinderdagverblijf en leren er, leggen een containerpark aan en richten een taverne in voor het hele centrum....
- Ter gelegenheid van een feest leerde het muziekatelier eenmalig cursisten van het Centrum voor Volwassenen Onderwijs in canon zingen.

- De aanwezigheid van meerdere partners maakt de leeromgeving van de leerlingen CDO - en anderen - complexer. Bij het zoeken van een geschikte rokershoek houden de leerlingen bijvoorbeeld spontaan rekening met de noden en rookgewoontes van andere partners. 'Daar niet want dat is vlak naast de kindjes van de kinderopvang, daar roken de cursisten van LBC...'
- Naast samen leren en werken stimuleert het terras - met tafeltjes en parasols - op de speelplaats ook meer informele ontmoetingen. De taverne in aanbouw heeft dezelfde ontmoetingsfunctie. Er komt een aparte ingang voor de buurt. Ook na schooltijd open.

De mix aan populatie en functies in één gebouw biedt duidelijk mogelijkheden. Maar het is niet steeds even gemakkelijk om met de complexiteit van het verschillende gebruik – overdag en 's avonds, het hele jaar door - en de hoeveelheid aan mensen die er over de vloer komen om te gaan.

2007-2008

Onder de noemers van Brede School Het Keerpunt werden er door alle en/of meerdere partners activiteiten opgezet die gericht waren op een of meerdere doelgroepen van Het Keerpunt.

- De week van de Smaak werd een feest van Smaken en Culturen. Initiatief werd genomen door een van de partners, anderen sprongen op de kar. Een hele week waren er activiteiten voor diverse groepen van de eigen werkingen en de buurt, met een culinair feest op zaterdag. De verschillende partners deden bijdragen die aansloten bij hun dagelijkse werking: workshop 'fruit voor de allerkleinsten', muziek, proeverijen, kookdemonstraties,...
- Haciënda popular. Deze taverne op de binnenkoer werd ingericht door de leerlingen van het vroegere CDO, nu Centrum voor Leren en Werken (CLW) in samenwerking met Kopspel, een partner.
  - o Het functioneert als informele ontmoetingsruimte voor alle groepen die over de vloer komen in Het Keerpunt. Over de middag zit er veel volk (ook leerlingen van het CLW), er wordt veel vergaderd, mensen komen er spontaan samen zitten. Enkel voor het publiek van de muziekschool is het een tegenvaller: hun activiteiten zijn 's avonds en de momenteel is de 'haciënda' maar 1 avond per week open...
  - o De 'haciënda' is ook een leer en tewerkstellingsplaats: zowel bij de inrichting als nu bij bediening en het bereiden van de maaltijden. Het staat onder leiding van een externe uitbaatster.
  - o Er is een spanning tussen de leefbaarheid van de taverne als commerciële instelling enerzijds en de doelen van het project anderzijds. Dit uit zich in discussies over prijzen, koffiekaart, er al of niet de eigen boterhammen kunnen eten,... Doordat de taverne geen aparte toegang heeft van op de straat is het voor mensen in buurt ook minder toegankelijk. Het initiatief behoeft nog groeikansen.
- De lach van Borgerhout: in samenwerking met enkele partners van Brede School Het Keerpunt en partners van buitenuit, werden er workshops ingericht voor verschillende afdelingen van het CLW. Er waren: Circustechnieken, Mode en accessoires, Fotografie, animatiefilms, Van Tag tot Masterpiece (graffiti). Opzet is om de producten uit de

workshops ten toon te stellen in het straatbeeld van Borgerhout, in de Hacienda popular, ...

- Inrichting van de speelplaats. Het CLW werkte voorstellen uit om de speelplaats opnieuw in te richten. Deze worden uitgevoerd in de loop van volgend werkjaar.
- Volgend werkjaar is er een nieuwe partner: buurtsport. Men verwacht dat deze partner heel wat te bieden heeft, zeker ten aanzien van de leerlingen van het CLW . Concrete plannen en samenwerking moeten nog vorm krijgen.

2008 - 2009

Opnieuw werden er in samenwerking met wisselende partners en een wisselende trekker per evenement activiteiten voor een of meerdere doelgroepen opgezet.

- De partners ervaren deze interactie tussen organisaties en het grote aanbod als zeer positief. Feesten als schoonmaakfeest, week van de Smaak, kerstfeest, opendeurweek, iftar, ladies dinner evening, kwis, ... vallen in de smaak evenals de informele ontmoetingen in de wandelgangen en de Hacienda Popular. In de ogen van de partners van Het Keerpunt is een gezamenlijke ontmoetingsruimte dan ook een belangrijke succesfactor voor een goede bredeschoolwerking.
- Niet dat elk gezamenlijk evenement een onverhoopt succes was. Zo viel de opkomst op de opendeur week tegen ondanks een zeer gevarieerd programma. Misschien bleven de verschillende organisaties te veel gericht op de eigen activiteiten?
- Het Keerpunt biedt een gezellige omgeving voor een divers doelpubliek: jongeren, volwassenen, kinderen, culturen, interreligieuze ontmoeting. Nadeel is wel dat veel van de ontmoetingen, activiteiten beperkt blijven tot het personeel van Brede School en niet steeds evenveel betekenis hebben voor het doelpubliek.
- Daarnaast mag er best wat meer overzicht van de activiteiten zijn.

De zichtbaarheid van de leerlingen op school, de school als partner, ligt soms niet hoog genoeg. Op dit moment lopen leerlingen soms verloren, herkennen zij Het Keerpunt niet altijd meer als zijnde hún school. Kansen tot samenwerking met betrekking tot de jongeren van het Centrum voor Leren en Werken blijven liggen. Bijvoorbeeld in functie van stage en tewerkstelling ism bv samenwerking met afdeling houtbewerking, 't Lieverdje,....

Stemmen gaan op om ook aandacht te besteden aan een vorm van inhoudelijke coördinatie/samenhang.

Opvallend is ook de groei van Brede School Het Keerpunt. Zowel wat betreft

- het gebruik van infrastructuur: er werd een extra blok in gebruik genomen, de polyvalente zaal en de sportinfrastructuur worden druk gebruikt, zowel door partners binnen de muren als buurtbewoners en leden van partners;
- het aantal mensen dat over de vloer komt stijgt: het ledenaantal van verschillende partners neemt toe, veel evenementen kenden een goede opkomst (uitgezonderd één). Alle evenementen verliepen in een goede sfeer.

Dit is positief maar verhoogt ook de druk.

Organisatie: breed netwerk

Om 'de broeihaard van ideeën' meer tot zijn recht laten komen zocht men in 2006-2007 naar meer duurzame oplossingen voor de praktische en organisatorische problemen (1) en startte men met een meer inhoudelijke samenwerking (2).

1. Oplossingen werden gevonden of zijn volop in de maak op vlak van:

2006-2007

- Veiligheid: regelen van de toegang tot het centrum en tot de lokalen
- Onthaal: inrichten van lokaal, toegangscode, uitbreiding naar avonduren, inhoudelijk onthaalplan
- Onderlinge communicatie en delen van informatie: openstellen van smartschool en stimuleren van gebruik ervan door alle partners, inrichten van een taverne voor informele ontmoetingen
- Afvalprobleem: aanleggen van een gezamenlijk containerpark.

Het steeds opnieuw ernstig nemen van de praktische noden van de partners vormt de basis van de onderlinge vertrouwensrelatie. De gemeenschappelijke oplossingen zoals het containerpark creëren ook een meerwaarde.

2007-2008

Er is een vlotte coördinatie van de brede school, ook op administratief vlak zoals bijvoorbeeld uitnodigingen, verslagen en berichten. De coördinatie vormt voor iedereen een duidelijk aanspreekpunt voor vragen, problemen,... Deze worden steeds correct opgevolgd. Zeker omwille van het grote aantal partners en gebruikers die er dagelijks over de vloer komen is deze coördinatie in combinatie met het gezamenlijk onthaal geen overbodige luxe en verzekert ze de voortgang van de bredeschoolwerking.

Er zijn nog kinderziektes maar het sleutelplan (binnenin het gebouw) en het onthaal zijn enorm verbeterd, ook 's avonds. Deze materiële verbeteringen betekenen een grote bijdrage aan de brede school. In vergelijking met enkele jaren geleden zijn er veel minder problemen.

De externe toegangen tot de gebouwen en de parking blijven veel commotie veroorzaken. De afspraken op dit vlak worden niet steeds door iedereen even goed nagekomen. Dit leidt soms tot wrevel en effectief ongemak zoals opgesloten zitten. Deze kwestie krijgt specifieke aandacht.

2008-2009

De coördinator wordt algemeen onmisbaar geacht. De communicatie met alle partners is sterk verbeterd via coördinatie (over en door alle partners). Er wordt gevreesd voor de continuïteit van de functie, omdat de subsidies vanuit Vlaanderen en de stad ophouden.

Infrastructuur: men werkt momenteel aan een sanitair plan en denkt na over de inrichting van de speelplaats. Het gebouw werd verfraaid en uitgebreid: binnen zijn er richtingaanwijzers

geplaatst, er werden schilderwerken uitgevoerd, een nieuw blok werd in gebruik genomen, buiten worden logo's aangebracht,...

Een aantal problemen blijft opduiken: veiligheid, naleven van afspraken inzake roken, toegangspoorten sluiten,...

Netwerk: ook blijven er vragen rijzen bij het lage engagement van sommige partners. Het gaat voornamelijk over het naleven van afspraken en de aanwezigheid op de bewonersraad. In dit kader doken vragen op als: Is het een oplossing om een verschil te hanteren tussen zogenaamde 'huurders' en 'bewoners'? Is de aanwezigheid van alle partners op bewonersraad vereist? Wat is de functie van de Bewonersraad, welk engagement wordt gevraagd? Is het misschien wenselijk om andere manieren van overleg/samenwerking te organiseren?

Er is een nieuwe partner, Buurtsport, wiens activiteiten ten aanzien van de jongeren en de buurtbewoners gesmaakt worden.

2. Inhoudelijk krijgt de 'Brede School' als geheel meer aandacht.

2006-2007

Eenzijds werd de coördinatie losgekoppeld van het CDO en de oorspronkelijke initiatiefnemer. De coördinatie werkt nu volledig in functie van de Brede School.

Anderzijds formuleerde de 'Bewonersraad' – de maandelijkse samenkomst van alle partners – inhoudelijke aandachtspunten. Ze worden opgenomen door de 'Bewonersraad' zelf, binnen de gehele werking van de Brede School en/of door werkgroepen. Het gaat onder andere om:

- 'Leren van elkaar': in te dienen projecten aan elkaar voorleggen. Anderen kunnen er op inpikken en/of feedback geven; in overleg een inhoudelijk onthaalplan uitwerken; meer interne uitwisseling: het personeel van de verschillende organisaties kent elkaar en mekaars werking onvoldoende
- 'Kruisbestuivingen expliciteren en opzoeken' als vast punt op de Bewonersraad
- 'Als Brede School naar buiten treden': een gezamenlijke activiteit binnen of buiten de muren en/of aansluiten bij evenementen van partners of van de buurt.

De drie werkgroepen zijn:

- 'Website': als partner zelf informatie op de website kunnen zetten, actueel houden,...
- 'Taverne': informele ontmoetingsplaats voor alle 'bewoners' en bezoekers, leerkansen voor de jongeren, doorbreken dag-avondritme,...
- 'Identiteit van de Brede School': uitwerken van de visie 'een huis in de omgeving', naar buitentreden als geheel, voorbeeldfunctie op het gebied van omgaan met diversiteit,... Concreet betekent dit: een beleidsnota, een gezamenlijke folder, de zichtbaarheid in het straatbeeld,...

2007-2008

De werkzaamheden van de vermelde werkgroepen waren:

- 'Website': iedereen blijft op de hoogte van de hele bredeschoolwerking.

Er werd een overzichtelijke portalsite ontwikkeld. Alle partners worden erop voorgesteld. De site wordt veel aangeklikt maar kan alleszins meer benut worden, bijvoorbeeld bij het instromen van nieuwe cursisten. Het bijhouden van de kalender geeft dynamiek. Anderzijds komt de visie van Brede School Het Keerpunt er toch te weinig tot uiting.

- 'Taverne': een informele ontmoetingsplaats voor alle bewoners en bezoekers.

De werkgroep organiseerde er twee zeer geslaagde activiteiten: eindejaarsreceptie en quiz. Voor volgend jaar kunnen deze aandachtspunten meegenomen worden:

- o buurtbewoners meer betrekken
- o interactie tussen de partners kan beter
- o coördinatie beter afspreken
- o trekkersrol per activiteit afwisselen

- 'Identiteit van de Brede School' uitdragen

Het bestaan van een visietekst wordt als zeer positief ervaren. De drie gemeenschappelijke 'waarden' staan op de muur aan het onthaal. Er werd ook een folder aangemaakt. Binnen het gebouw leiden verfraaiing en bewegwijzering tot tevredenheid bij iedereen. Er werd samen naar buiten getreden in het kader van De week van de Smaak, de deelname aan Borgerrio en aan de opening van een plein in de buurt.

Er zijn nog allerlei onuitgevoerde plannen: een debat organiseren, de buitengevel laten weergeven wat er binnen gebeurt, de nieuwsbrief, binnen verder werken aan de verfraaiing,... Men stelt op dit vlak geen nieuwe doelen maar wil de huidige beter uitwerken: verspreiden van de folder, de buitenetalage benutten, communicatie met cultuurraad van Borgerhout, in individuele dossiers de meerwaarde van brede school benadrukken, ...

- Interne uitwisseling: partners kennen mekaar en kunnen van mekaar leren

Hiervoor was geen aparte werkgroep. De uitwisseling gebeurde vooral informeel. Wel werd 'kruisbestuivingen' een vast agendapunt op de bewonersraad.

Er zijn op dit vlak twee knelpunten: Er is een groot onevenwicht wat betreft het engagement van de partners. Misschien moet er eens in hun lokalen vergaderd worden?

Ook moeten niet alleen de medewerkers op coördinatie-niveau elkaar en de werking van mekaars organisatie beter leren kennen. Dit geldt ook voor de interne medewerkers van elke partner. Het CLW organiseert een opendeurweek, andere partners geven aan daar te willen bij aansluiten.

UITDAGINGEN

2006-2007

Het 'meer aan coördinatie' versnelt een en ander. De invoering van een toegangscode, het herinrichten van een onthaal,... gebeurde voor sommige partners met te weinig overleg, zonder de nodige overgang en met onvoldoende waardering voor voorbije inzet.

Dit jaar drongen enkele avonden vier jongeren binnen in het gebouw. Materiaal werd vernietigd, geld gestolen,... Dit leidde tot een vreemd 'hoogtepunt', waarbij alle aanwezige 'bewoners' zich letterlijk samen tegen de jongeren en hun gedrag schaarden. Dit gaf aanleiding tot versnelde afspraken over het onthaal maar ook tot het inzicht 'dat ons project iets betekent voor wie hier aan deelneemt!'.

Niet alle partners zijn even nauw betrokken bij het project. Dit maakt de onderlinge communicatie soms moeilijk.

2007-2008

Iedereen doet mee

Op organisatieniveau blijft de vraag naar het engagement van alle partners: het nakomen van afspraken, het aanwezig zijn op de bewonersraad, het effectief bijdragen aan de bredeschoolwerking,...

Men wil elkaar ook meer systematisch op de hoogte brengen van ieders activiteiten. In september kan een planning voor het hele jaar opgemaakt worden. Bedoeling is op elkaars initiatieven in te pikken en activiteiten te koppelen.

Op niveau van leerlingen/cursisten/klanten is er nood aan meer evenementen waarbij het diverse publiek van Brede School Het Keerpunt met elkaar in contact komt (muziek, stadsklap, buurtsport,...). Cursisten/leerlingen kunnen ook dingen voor elkaar organiseren. Dat hoeven niet per se erg grote dingen te zijn (dansinitiatie, frietjes verkopen,...). Brede School Het Keerpunt kan hier ook mee naar buiten treden en het als dusdanig – Iedereen doet mee – benoemen.

Leren van elkaar.

Ook hier werd gehamerd op een betere kennismaking, maar dan onder het interne medewerkers van de verscheiden partners. De leerkrachten van het CLW kunnen wellicht heel veel leren van de PINA-medewerkers en vice versa. Voor een deel hebben hun doelgroepen dezelfde achtergrond. Zelf komen veel leerkrachten uit de middenklasse en kennen ze het referentiekader van hun leerlingen/cursisten onvoldoende.

Meer aandacht mag ook uitgaan naar doorstroming van bijvoorbeeld leerlingen van het CLW naar de muziekschool. Dit heeft ten dele te maken met de financiële drempel en de stroeve werking van het participatiefonds van het OCMW. Anderzijds haken mensen die niets moeten betalen voor de opleiding vrij vlug af.

2008-2009

Mogelijke uitdagingen zijn:

- Het creëren van een hogere pedagogische meerwaarde voor de jongeren van het CLW: 'hoe mee omgaan in lessen, in fietslessen, op speelplaats,...?'
- Nood aan aandacht voor de identificatie van de leerlingen van de school met Het Keerpunt nu lopen ze soms wat verloren in het ruime en diverse publiek dat er over de vloer komt.
- Hoe omgaan met het lage(re) engagement van sommige partners in functie van het geheel?
- ...

